

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 16.7.2008
COM(2008) 464 galīgā redakcija

2008/0157 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/116/EK par autortiesību
un dažu blakustiesību aizsardzības termiņiem**

(iesniegusi Komisija)

{SEC(2008) 2287}

{SEC(2008) 2288}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šā priekšlikuma mērķis ir uzlabot mūzikas izpildītāju, it īpaši studijas sesiju mūziķu, sociālo stāvokli, ņemot vērā apstākli, ka arvien biežāk izpildītāji nodzīvo ilgāk par pašreizējo viņu darba aizsardzības termiņu – 50 gadiem.

Fonogrammu masveida ražošana sākās 1950. gados. Ja nekas netiks darīts, nākamo 10 gadu laikā arvien lielāks skaits izpildījumu, kas ierakstīti un laisti klajā laikposmā no 1957. līdz 1967. gadam, vairs netiks aizsargāti. Ja izpildītāju fonogrammās ierakstītie izpildījumi vairs netiks aizsargāti, aptuveni 7000 izpildītāju jebkurā no lielajām dalībvalstīm un attiecīgi mazāks skaits mazajās dalībvalstīs zaudēs visus ienākumus, ko viņi gūst no līgumos paredzētajām autoratlīdzībām un likumā noteiktās atlīdzības par viņu izpildījumu raidīšanu un sabiedrisku atskaņošanu bāros un diskotēkās.

Tas skar slavenos māksliniekus (tos, kuri saņem līgumā paredzēto autoratlīdzību), bet jo īpaši tūkstošiem anonīmo studijas sesiju mūziķu (tos, kuri nesaņem autoratlīdzību un izmanto tikai likumā noteiktās atlīdzības), kas piedalījās fonogrammu ierakstos 1950. un 1960. gados un ir piešķīruši savas izņēmuma tiesības fonogrammas producentam, pretī saņemot fiksētas likmes maksājumu („pārpirkuma maksu”). Viņi vairs nesaņemtu „vienreizējas taisnīgas atlīdzības” maksājumus, kas nekad netiek piešķirti fonogrammas producentam, par izpildījumu raidīšanu un publiskošanu.

Turklāt priekšlikumā ir arī iekļauta vienota metode, kā aprēķināt aizsardzības termiņu, kas attiecas uz tām muzikālām kompozīcijām ar vārdiem, kuru radīšanā ir vairāku autoru ieguldījums. Piemēram, popmūzikas vai operas žanra muzikālā skaņdarbā parasti ietilpst vārdi (vai librets) un partitūra. Dažās dalībvalstīs šādas līdzautorībā radītas muzikālas kompozīcijas klasificē kā līdzautorībā tapušu **vienu darbu** ar vienotu aizsardzības termiņu, kas stājas spēkā pēc pēdējā līdzautora nāves, vai līdzautorībā tapušus **neatkarīgus darbus** ar dažādiem aizsardzības termiņiem, kas stājas spēkā pēc katra autora nāves, kurš sniedzis ieguldījumu darba tapšanā.

Tas nozīmē, ka dažās dalībvalstīs¹ muzikālā kompozīcija ar vārdiem būs aizsargāta 70 gadus pēc pēdējā līdzautora nāves, bet citās dalībvalstīs² katrs ieguldījums vairs netiks aizsargāts, kad būs pagājuši 70 gadi pēc tā autora nāves. Minētās neatbilstības attiecībā uz termiņa piemērošanu vienai muzikālai kompozīcijai rada grūtības administrēt autortiesības līdzautoru darbiem Kopienā. Tas rada arī grūtības to autoratlīdzību pārrobežu sadalē, kuras jāpiešķir par darbu izmantošanu citās dalībvalstīs.

• Vispārīgais konteksts

Izpildītāju sociālais stāvoklis

Vidējā Eiropas izpildītāja pašreizējā nodarbinātības situācija un apstākļi nav pārāk iepriecinoši. Tikai slaveni izpildītāji, tā dēvētās slavenības, kas ir parakstījušas līgumu par autoratlīdzību ar lielu ierakstu studiju, spēj nopelnīt ar savu profesiju. Piemēram, 2001. gadā Apvienotajā Karalistē tikai 5 % no izpildītājiem pelnīja vairāk par 10 000 mārciņām gadā.

¹ Beļģija, Bulgārija, Igaunija, Francija, Grieķija, Itālija (tikai operām), Latvija, Lietuva, Portugāle, Spānija, Slovākija.

² Austrija, Kipra, Čehija, Dānija, Vācija, Somija, Ungārija, Īrija, Itālija (izņemot operas), Luksemburga, Malta, Nīderlande, Polija, Rumānija, Slovēnija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste.

Turklāt, 77 % līdz 89,5 % no visas izpildītājiem samaksātās naudas saņem 20 % no izpildītājiem³. Ekonomisti ir secinājuši, ka mūzikas nozarē valda situācija, kurai raksturīga vērā ņemama nesakritība starp nelieliem ieņēmumiem, ko saņem lielākā daļa mazpazīstamu izpildītāju, un iespaidīgām summām, ko saņem izpildītāji „superzvaigznes”⁴.

Bez tam izpildītāju sociālā situācija nav pārāk droša. Izpildītājiem ir grūti atrast pietiekamu nodarbinātību, un daudzi ir spiesti darīt arī citus darbus, lai gūtu papildu ienākumus⁵. Kopumā tikai 5 % izpildītāju nopelna naudu iztikai tikai savā profesijā, pārējiem ir jāmeklē arī kāds papildu darbs.

Parasti izpildītāji ar līguma starpniecību nodod savas ekonomiski visnozīmīgākās izņēmuma autortiesības ierakstu kompānijām. Lielākoties atsevišķiem izpildītājiem, slēdzot darījumus, nav daudz iespēju ko mainīt⁶. Parakstot līgumu ar fonogrammas producentu, izpildītāji parasti ir gatavi pieņemt piedāvāto līgumu, jo tādējādi iegūtā reputācija un pamanāmība, ļauj viņiem sasniegt vēl lielāku klausītāju skaitu. Līdz ar to izpildītājiem ir grūti risināt sarunas par to, kāda veida līgumu un kura līmeņa atlīdzību viņi saņems. Studijas sesiju mūziķi, t.i., mūziķi, kas tiek nolīgti pēc vajadzības, lai spēlētu ieraksta sesijas laikā, vispār nevar paust savu nostāju komercsarunās, viņiem ir jānodod savas autortiesības „uz visiem laikiem”, pretī saņemot vienreizēju samaksu.

Līgumattiecības starp ierakstu kompānijām un izpildītājiem ir ļoti dažādas, bet parasti tās var iedalīt divās kategorijās⁷.

- Studijas sesiju mūziķi parasti saņem fiksētu maksu, par kuru viņu izņēmuma autortiesības pārpērk producenti. Tas nozīmē, ka viņu atlīdzība nepalielinās pat tad, ja ieraksts vēlāk kļūst ārkārtīgi populārs.
- Slaveni mākslinieku līgumos parasti ir paredzēta uz autoratlīdzību balstīta samaksa. Izpildītāji, atkarībā no to slavas un ietekmes komercsarunu procesā, parasti saņem neto autoratlīdzību aptuveni 5-15 % apmērā no kopējiem ieņēmumiem⁸.

Izpildītāju saņemto atlīdzību ievērojami var ietekmēt arī dažādu ierakstu producentu izmaksu atvilkumi no autoratlīdzības maksājumiem. Šie atvilkumi parasti tiek skaidroti ļoti tehniskā valodā un iekļauti sarežģītos juridiskajos dokumentos⁹. Praksē autoratlīdzības vidējā procentuālā vērtībā, ko saņem pats izpildītājs, var būt zemāka pēc dažādiem līgumā noteiktiem atvilkumiem (par tādām producenta izmaksām, kā videoklipi, reklāma, māsterēšana). Turklāt, tā kā lielākā daļa izpildītāju ierakstu neizdodas pārdot pietiekamā

³ AEPO (Eiropas Izpildītāju organizāciju asociācija) pētījums „Izpildītāju tiesības Eiropas tiesību aktos: pašreizējā situācija un uzlabojamie elementi”, 2007. gada jūlijs, 89. lpp.

⁴ Pētījums par ekonomikas “superzvaigzņu teorijām” atrodams Rutas Touzas (*Ruth Towse*) grāmatā *Creativity, Incentive and Reward* (2000), 99.-108. lpp.

⁵ FIM – EP uzklaušanās 2006. gada 31. janvārī un sanāksme Komisijas telpās 2006. gada 16. martā. Lučāno Pavaroti un Stings, piemēram, sākumā strādāja par skolotājiem, bet Eltons Džons strādāja ierakstu kompānijas iepakojuma nodaļā.

⁶ Vairākos gadījumos pārāk apgrūtināši līgumi ir atcelti ar tiesas lēmumu, pamatojoties jo īpaši uz to, ka „starp māksliniekiem un izklaides nozares profesionāļiem pastāv būtiska nevienlīdzība attiecībā uz komercsarunu pozīciju, sarunu risināšanas spēju, izpratni un pārstāvību”, *Silverstone Records Limited* pret *Mountfield and Others*, [1993] EMLR 152.

⁷ Izveidotas izmantojot *Naxos* atbildi uz Komisijas anketu 2006. gada maijā.

⁸ CIPIL (Intelektuālā īpašuma un informācijas likuma centrs) pētījums, 36. lpp.

⁹ Tādēļ vairākas tiesas ir lēmušas, ka mākslinieki, piemēram, rokgrupa „Stone Roses” vai Eltons Džons, netika pietiekami informēti par dažkārt pārmērīgiem atvilkumiem, kas tika veikti, lai aprēķinātu autoratlīdzību, sk. *Silverstone Records Limited* pret *Mountfield and Others*, [1993] EMLR 152.

apjomā, lai ierakstu kompānija atpelnītu sākumā ieguldīto naudu (no 8 diskiem tikai 1 ir ienesīgs)¹⁰, bieži vien autoratlīdzība vispār netiek izmaksāta.

Tomēr izpildītāji gūst ienākumus arī no citiem avotiem. Izpildītāji saņem ienākumus no kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, kas pārvalda tā dēvētās sekundārās tiesības uz atlīdzību. Pastāv trīs galvenie avoti: (1) taisnīga atlīdzība par raidīšanu un publiskošanu, (2) privātās kopēšanas nodevas un (3) taisnīga atlīdzība par izpildītāja iznomāšanas tiesību nodošanu. Šos avotus parasti dēvē par „sekundārajiem” ienākuma avotiem, un tos pārvaldījuma organizācijas izmaksā tieši izpildītājiem. Šos maksājumus neietekmē izpildītāju līgumattiecības ar ierakstu kompānijām.

Daudzi Eiropas izpildītāji (mūziķi vai dziedātāji) karjeru uzsāk aptuveni 20 gadu vecumā. Tas nozīmē, ka, beidzoties pašreizējam 50 gadu aizsardzības termiņam, viņi būs aptuveni 70 gadus veci un, ļoti iespējams, nodzīvos līdz 80 vai 90 gadu vecumam (vidējais dzīves ilgums ES ir 75 gadi vīriešiem un 81 gads sievietēm). Līdz ar to izpildītāji dzīves otrajā pusē saskaras ar ienākumu samazinājumu, jo vairs nesaņem autoratlīdzības maksājumus no ierakstu kompānijām, kā arī atlīdzību par savu skaņu ierakstu raidīšanu vai publisku izpildīšanu. Izpildītāju pēdējie ienākumu avoti ir maksājumi tieši no kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, un tos neietekmē viņu līgumattiecības ar ierakstu kompānijām. Tas nozīmē, ka studijas sesiju mūziķiem, kas spēlē fona mūziku, un mazpazīstamiem māksliniekiem ienākumi no raidīšanas un publiskas izpildīšanas samazinās, viņiem esot finansiāli visgrūtākajā dzīves posmā, t.i., īsi pirms došanās pensijā. Beidzoties autortiesību aizsardzībai, viņi zaudēs arī iespējamus ieņēmumus, ja viņu agrīnie izpildījumi tiks pārdoti tiešsaistē.

Turklāt, kad beidzas šo tiesību termiņš, izpildītāju darbu iespējams izmantot viņiem nepatīkamā veidā, kas, savukārt, kaitē viņu slavaī un reputācijai. Izpildītāji atrodas arī neizdevīgākā situācijā salīdzinājumā ar autoriem, kuru darbi tiek aizsargāti vēl 70 gadus pēc autora nāves. To varētu uzskatīt par netaisnību, jo mūsdienās izpildītāji ir ne tikai tikpat nepieciešami kā autori, bet viņus ir arī vieglāk saistīt ar kāda skaņu ieraksta komerciālajiem panākumiem.

Fonogrammu producentu ekonomiskās grūtības

Attiecībā uz fonogrammu producentiem viņu galvenās grūtības ir tādas, ka kompaktdisku noieta turpina strauji samazināties un ir nepietiekami ieņēmumi no mūzikas pārdošanas tiešsaistē. Tajā galvenokārt vainojams pirātisms vienādranga tīklos. ES mūzikas ierakstu nozarē ir ierakstu noieta kritums: vislielākais mūzikas kompaktdisku noieta bija 2000. gadā, un kopš tā laika tas ir krities par aptuveni 6 % gadā¹¹. Turpmākas aplēses liecina, ka kompaktdiskos ierakstīto albumu noieta turpina samazināties: 12,1 miljardi dolāru 2006. gadā, bet 10,3 miljardi dolāru 2010. gadā¹². Kopš 2001. gada Eiropas ierakstītās mūzikas tirgus ir zaudējis 22 % no savas vērtības¹³.

Ieņēmumi kopumā un jo īpaši peļņa ir kritusies galvenokārt pirātisma izplatības dēļ. 2006. gada janvārī mūzikas žurnāls „Billboard” norādīja, ka 2005. gadā pasaulē likumīgo lejupielāžu skaits bija 350 miljoni, savukārt, nelikumīgo lejupielāžu skaits sasniedza 250 miljonus nedēļā. Mūzikas nozares pārstāvji norāda, ka aptuveni trešā daļa no visiem 2005. gadā nopirktajiem kompaktdiskiem (1,2 miljardi) bija pirātiskie kompaktdiski.

¹⁰ Komentārs no IFPI (Starptautiskā fonogrāfijas industrijas federācija).

¹¹ *Back to the Digital Future: The Role of Copyrights in Sustaining Creativity and Diversity in the Music industry*, 3. lpp., 2006. gada aprīlis, prof. Džozefs Lampels (*Joseph Lampel*), *Cass Business School*, Londona.

¹² *PricewaterhouseCoopers* dati, *Financial Times*, 2006. gada 6. jūlijs.

¹³ *The Times* raksts 2007. gada 14. februārī.

2006. gadā *EMI* tērēja vairāk nekā 10 miljonus mārciņu pretpirātisma un intelektuālā īpašuma aizsardzības pasākumiem.

Mazāku ieņēmumu dēļ *Universal* kopējais darbinieku skaits, kurš 2003. gada bija 12 000, tika samazināts līdz 7600 darbiniekiem 2006. gadā¹⁴. Pēc pirmās štatu samazināšanas 2006. gadā 2008. gada janvārī *EMI* paziņoja par otro štatu samazināšanu vēl par 2000 vietām (aptuveni trešdaļa no kopējā darbinieku skaita)¹⁵. Turklāt *EMI* norādīja, ka plāno rūpīgāk atlasīt māksliniekus sadarbībai, neraugoties uz to, ka jau 2006. gadā kompānija ievērojami samazināja mākslinieku skaitu savā sarakstā¹⁶. *EMI* samazina arī reklāmas izdevumus¹⁷.

Šādos apstākļos Eiropas mūzikas ierakstu nozare saskaras ar grūtībām saglabāt stabilu ieņēmumu plūsmu, kas nepieciešama, lai ieguldītu līdzekļus jaunajos talantos. Ierakstu kompānijas apgalvo, ka iegulda aptuveni 17 % no saviem ieņēmumiem jaunu talantu attīstībā, t.i., lai parakstītu līgumus ar jaunajiem talantiem, veicinātu nepārbaudītus talantus un radītu inovatīvus ierakstus. Līdz ar to, ieviešot garāku aizsardzības termiņu, tiktu radīti papildu ienākumi, kas palīdzētu atbalstīt jaunos talantus un ļautu ierakstu kompānijām labāk sadalīt jauno talantu attīstīšanas risku. Grūti paredzamas peļņas (tikai viens no astoņiem skaņu ierakstiem ir veiksmīgs) un tā dēvētās „informācijas asimetrijas” dēļ, šādi ieņēmumi bieži nav pieejami kapitāla tirgos.

Muzikāli darbi, kas tapuši līdzautorībā

Mūzikas radīšana pārsvarā ir vairāku autoru kopdarbs. Piemēram, bieži vien operas libretu raksta vieni autori, bet mūziku citi. Turklāt tādos mūzikas žanros kā džezs, roks un popmūzika radošā procesa pamatā ir vairāku autoru sadarbība.

Pētījumā par populārākajām dziesmām Francijā laikposmā no 1919. līdz 2005. gadam ir secināts, ka 77 % no minētajām dziesmām ir līdzautoru radītas. Līdzīgā pētījumā par populārākajām dziesmām Apvienotajā Karalistē laikposmā no 1912. līdz 2003. gadam norādīts, ka 61 % no šīm dziesmām ir līdzautoru radītas¹⁸. Kā liecina veiktā aptauja par nesen radītiem darbiem, kurā iekļāva aptuveni 2000 *SGAE* (Spānijas kolektīvo tiesību pārvaldījuma organizācija) nesen — laikposmā no 2005 līdz 2006. gadam — reģistrētu darbu, 60 % no reģistrētajiem darbiem ir līdzautoru radīti¹⁹.

Opera *Pelléas et Mélisande* ir piemērs tam, kā, izmantojot dažādas termiņu aprēķināšanas metodes līdzautorībā radītām muzikālām kompozīcijām, tiek noteikti dažādi aizsardzības termiņi minētajai kompozīcijai vairākās dalībvalstīs. Komponists Debisī mira 1919. gadā, bet libreta autors Māterlinks daudz vēlāk — 1946. gadā. Tajās dalībvalstīs, kuras piemēro vienotu autortiesību aizsardzības termiņu (piemēram, Francija, Portugāle, Spānija, Grieķija, Lietuva), visa opera ir aizsargāta līdz 2016. gadam (pārējos līdzautorus pārdzīvojušā autora Māterlinka dzīves ilgums un septiņdesmit gadi pēc viņa nāves). Tajās valstīs, kur mūziku un libretu uzskata par neatkarīgiem darbiem (piemēram, Apvienotā Karaliste, Nīderlande, Austrija, Polija, Slovēnija) vai diviem darbiem, ko var izmantot neatkarīgi vienu no otra (piemēram,

¹⁴ Intervija ar *IFPI* un Džonu Kenediju 2006. 29. martā DG MARKT Autortiesību nodaļā.

¹⁵ *International Herald Tribune, The Associated Press*, 2008. gada 14. janvāris.

¹⁶ *EMI* atbilde *Gouverna (Gowers)* pārskatam 2006. gadā. *EMI* personāls tika samazināts par trešdaļu, atstājot tikai 6000 darbinieku.

¹⁷ Reklāmu izdevumi mūzikas nozarē samazinājās par 25 % 2002. gadā un par 7 % 2003. gadā. Četras lielākās mūzikas ierakstu kompānijas ir starp 100 uzņēmumiem, kas tērē visvairāk naudas reklāmai, un divas no tām ir pirmajā divdesmitniekā (*Evolution of the recorded music industry value chain*, anonīms ziņojums) 13. lpp.

¹⁸ Datus sniedza *ICMP* (Starptautiskā mūzikas izdevēju savienība).

¹⁹ *GESAC*, 2006. gada septembris.

Čehija, Ungārija, Vācija), kopš 1989. gada mūzika nav aizsargāta, bet librets ir aizsargāts līdz 2016. gadam.

Citi piemēri ir šādi: Johanna Štrausa operete „Čigānu barons”²⁰; dziesma *Fascination (Love in the afternoon)*, mūzikas autors *Fermo D. Marchetti* (miris 1940. gadā) and vārdu autors *Maurice de Féraudy* (miris 1932. gadā); dziesma *When Irish Eyes Are Smiling*, mūzikas autors *Ernest R. Ball* (miris 1927. gadā) un vārdu autors ir *Chauncey Olcott* (miris 1932. gadā) un *George Graff, Jr.* (miris 1973. gadā).

Piemēram, attiecībā uz pēdējo skaņdarbu tajās dalībvalstīs, kuras piemēro vienotu termiņu, dziesma *When Irish eyes are smiling* būtu aizsargāta līdz 2043. gadam. Toties dalībvalstīs, kur mūziku un tekstu klasificē kā atsevišķus darbus vai darbus, kurus var izmantot neatkarīgi vienu no otra, kopš 1997. gada mūzika ir neaizsargāts darbs, bet dziesmas teksts būs aizsargāts līdz 2043. gadam.

- **Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā**

Autortiesību un blakustiesību aizsardzības termiņi ir saskaņoti Direktīvā 93/98/EEK, kas vēlāk tika kodificēta ar Direktīvu 2006/116/EK. Kodifikācijas rezultātā direktīvā nav veiktas būtiskas izmaiņas. Šajās direktīvās noteiktais izpildītāju un fonogrammu producentu aizsardzības termiņš ir 50 gadi pēc publicēšanas, savukārt, pašreizējā priekšlikumā tiek piedāvāts pagarināt aizsardzības termiņu līdz 95 gadiem pēc publicēšanas. Pašreiz spēkā esošajā direktīvā nav konkrētu noteikumu par tādu muzikālu kompozīciju ar vārdiem, kas tapušas līdzautorībā.

- **Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem**

Šis priekšlikums atbilst ES mērķiem veicināt sociālo labklājību un iekļaušanu. Izpildītājiem un jo īpaši studijas sesiju mūziķiem ir viens no zemākajiem atalgojumiem Eiropā, neskatoties uz viņu ievērojamo devumu Eiropas ievērojamajā kultūras dažādībā. Turklāt skaņu ierakstu nozare, kas popularizē Eiropas izpildītājus un producē Eiropas studijās, saskaras ar nopietnām grūtībām, kas mazina tās konkurētspēju: plaukstošs pirātisms tiešsaistē daudzās Kopienas daļās ir radījis ievērojamus zaudējumus. Mūzikas nozares spēja atbalstīt jaunos talantus un pielāgoties dematerializētam izplatīšanas paņēmienam šķiet nopietni apdraudēta.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Apspriešanās metodes, galvenās mērķnozares un vispārīgs respondentu raksturojums

Sagatavojot pārskatu par EK tiesisko regulējumu autortiesību un blakustiesību jomā, 2004. gada 19. jūlijā tika publicēts Komisijas dienestu darba dokuments. Ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt ieteikumus līdz 2004. gada 31. oktobrim. No 139 saņemtajām atbildēm 76 paziņojumos tika izteikti komentāri par Direktīvu 93/98/EK, ar kuru saskaņo autortiesību un dažu blakustiesību aizsardzības termiņu.

Laikposmā no 2006. līdz 2007. gadam Komisijas dienesti organizēja divpusējas sarunas ar dažādām ieinteresētajām personām, lai detalizēti apspriestu svarīgākos jautājumus. Šo divpusējo sarunu gaitā Komisija sagatavoja anketu un izsniedza to galvenajām ieinteresētajām

²⁰ Johans Štrauss nomira 1899. gadā, bet viens no libreta autoriem *Leo Stein* nomira 1921 gadā. Mūzika Vācijā 1929. gadā bija neaizsargāts darbs, bet librets bija aizsargāts līdz 1991. gadam. Beļģijā visa operete bija aizsargāta līdz 1981. gadam, bet Itālijā līdz 1977. gada beigām.

personām. Lielākā un mazākā mērā detalizētas atbildes tika saņemtas no izpildītāju asociācijām un ierakstu nozares pārstāvjiem.

Atbilžu kopsavilkums un tas, kā tās ņemtas vērā

Atbildes, kur izteikts atbalsts termiņa pagarināšanai, tika saņemtas no izpildītāju asociācijām, ierakstu nozares pārstāvjiem, kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, mūzikas izdevējiem, izpildītājmāksliniekiem un impresārijiem. Pret termiņa pagarināšanu iebilda telekomunikāciju uzņēmumi, bibliotēkas, patērētāji un neaizsargātu darbu izdevniecības. Termiņa pagarināšanas pretinieku argumenti tika izskatīti, analizējot dažādu variantu ietekmi.

• **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

• **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējumā (apskatāms adresē http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/term-protection/term-protection_en.htm) tiek piedāvāti 7 varianti, 6 no kuriem tiek izskatīti. Analizētie varianti bija šādi: (1) nedarīt neko, (2) pagarināt aizsardzības termiņu „uz mūžu vai 50 gadiem” tikai izpildītājiem, (3) pagarināt aizsardzības termiņu līdz 95 gadiem gan izpildītājiem, gan fonogrammu producentiem, (4) veicināt izpildītāju personiskās tiesības, (5) ieviest „izmanto vai zaudē” klauzulu skaņu ierakstu līgumos un (6) izveidot studijas sesiju mūziķiem domātu fondu.

Visi varianti izvērtēti, ņemot vērā šādus darbības mērķus: (1) pakāpeniski izlīdzināt autoru un izpildītāju aizsardzību, (2) soli pa solim palielināt izpildītāju atlīdzību, (3) mazināt aizsardzības neatbilstības starp ES un ASV, (4) pakāpeniski palielināt A&R (mākslinieka un repertuāra) resursus, t.i., jauno talantu attīstību, (5) nodrošināt mūzikas pieejamību par saprātīgu cenu un (6) mudināt mūzikas arhīva pārvešanu digitālajā formātā. Ietekmes novērtējumā secināts, ka iespēja „nedarīt neko” nav vēlama. Ja nekas netiks darīts, nākamo desmit gadu laikā tūkstošiem Eiropas izpildītāju, kuru sniegums tika ierakstīts piecdesmito gadu beigās un sešdesmitajos gados, zaudēs visus ienākumus no līgumos paredzētajām autoratlīdzībām un likumos noteikto atlīdzību par raidīšanu un publiskošanu. Tas atstātu būtisku ietekmi uz sociālo jomu un kultūru. Vienlaikus skaņu ierakstu nozarē nāktos strauji samazināt jaunu skaņu ierakstu radīšanu Eiropā. Darbi būtu jāpieskaņo ASV gaumei, jo tur ir spēkā ilgāki aizsardzības termiņi.

Ietekmes novērtējumā pētīta to variantu ietekme, kas nav saistīti ar izpildītāju un ierakstu producentu autortiesību termiņu (3a, b, c un d variants).

3a variants (neatsaucamas tiesības uz taisnīgu atlīdzību par noietu tiešsaistē) šķiet daudzsolīgāks, bet vēl ir priekšlaicīgs. Nav skaidrs, kas maksātu par šo likumā noteikto papildu atlīdzību, un ir grūti aprēķināt tās finansiālo devumu. 3b variants (personisko tiesību stiprināšana) finansiāli neietekmē izpildītājus un ierakstu producentus un līdz ar to neveicinātu pakāpenisku izpildītāju atlīdzības palielinājumu. 3c variants saistībā ar „lieto vai zaudē” klauzulu nāktu par labu izpildītājiem, jo ļautu viņiem būt drošiem par to, ka viņu darbs ir pieejams tirgū. Tas varētu pozitīvi ietekmēt viņu atlīdzību, kā arī veicināt iepriekš nezināma repertuāra pieejamību. No otras puses, ja šis variants tiktu pielietots atsevišķi, to varētu uzskatīt par nepamatoti reglamentētu iejaukšanos spēkā esošo līgumu neaizskaramībā. 3d variants, kurā runāts par fondu, kas jāizveido fonogrammu producentiem, būtu ļoti laba no studijas sesiju mūziķu viedokļa, kuri ir nodevuši visas savas izņēmuma tiesības sākotnējo „pārpirkuma maksu” līgumos. Ierakstu producentiem, savukārt, nāktos atvēlēt vismaz 20 % no papildu ieņēmumiem par to fonogrammu pārdošanu, kuras viņi vēlētos komerciāli izmantot termiņa pagarināšanas laikā. Tomēr saskaņā ar ietekmes novērtējumu, pagarinātajā

termiņā paredzētā peļņa būtu pietiekama, lai atvēlētu 20 % par labu studijas sesiju mūziķiem (skat. turpmāk).

Varianti, kas saistīti ar termiņa pagarināšanu (2a „uz mūžu vai 50 gadi” un 2b „95 gadi gan izpildītājiem, gan ierakstu producentiem”), šķiet vairāk piemērotas, lai sasniegtu 6 izvirzītos politikas mērķus. Kā 2a, tā 2b variants sniedz finansiālu labumu izpildītājiem, un līdz ar to lielāks skaits izpildītāju varētu atvēlēt vairāk laika mākslinieciskām darbībām.

2a variants, kurā termiņš tiek piesaistīts izpildītāja mūža ilgumam, palīdzētu tuvināt izpildītāju un autoru tiesisko aizsardzību. Tas atspoguļotu izpildītāja mākslinieciskā devuma personisko raksturu un atzītu, ka izpildītājiem ir tikpat liela loma kā autoriem, sniedzot sabiedrībai mūziku. Tas arī sniegtu izpildītājiem iespēju iebilst pret aizskarošu viņu darba izmantošanu viņu dzīves laikā. Bet, piesaistot aizsardzības termiņu izpildītāju mūža ilgumam, tas radītu sarežģītas situācijas gadījumā, ja vienā skaņu ierakstā būtu ieguldīts vairāku izpildītāju devums. Būtu nepieciešams izveidot noteikumus par to, kura izpildītāja nāve apzīmētu aizsardzības termiņa beigas. Kā var spriest no ietilgušās nenoteiktības par piemērojamo termiņu vairāku autoru darbiem, šis variants radītu ievērojamu administratīvo slogu. Turklāt 2a variants nepalielinātu ierakstu producentiem pieejamos A&R (mākslinieku un repertuāra) resursus.

2b variants palielinātu fonogrammu producentiem pieejamo A&R resursu daudzumu un tādējādi varētu pozitīvi ietekmēt arī kultūras daudzveidību. Ietekmes novērtējumā norādīts arī tas, ka termiņa pagarināšanas ieguvumi ne vienmēr nāk par labu tikai slaveniem izpildītājiem. Lai gan šie izpildītāji, neapšaubāmi, nopelna lielāko tiesu no autortiesību autoratlīdzības, par kuru vienojas ar ierakstu kompānijām, visi izpildītāji, gan slaveni mākslinieki, gan studijas sesiju mūziķi ir tiesīgi izmantot tā dēvētos „sekundāros” ienākumu avotus, piemēram, vienreizēju taisnīgu atlīdzību, kad skaņu ieraksts ar viņu sniegumu tiek raidīts vai publiskots. Pagarinot termiņu, tiktu nodrošināts, ka šie ienākumu avoti neizsīktu izpildītāja dzīves laikā. Pat nelieli ienākumu pieaugumi ļauj izpildītājiem izbrīvēt vairāk laika mākslinieciskām darbībām un mazāk laika pavadīt, strādājot nepilna loka darbus. Turklāt tūkstošiem anonīmo studijas sesiju mūziķu, kas bija savas karjeras plaukumā tieši piecdesmito gadu beigās un sešdesmitajos gados, „vienreizējā taisnīgā atlīdzība” par viņu ierakstu raidīšanu bieži vien ir vienīgais ienākumu avots, kas atlicis saistībā ar viņu muzikālo karjeru.

Turklāt, lai nodrošinātu lielāku A&R resursu pieejamību, 2b variantu ir vieglāk īstenot nekā 2a variantu, jo tas nesaista aizsardzības termiņu ar dažkārt tik ļoti atšķirīgo līdzizpildītāju mūža ilgumu, bet gan ar vienotu datumu, t.i., ar viņu izpildījumu saturošās fonogrammas izdošanu.

Savukārt ietekme uz lietotājiem būtu minimāla. Tā tas ir saistībā ar likumā noteiktajām tiesībām uz atlīdzību un kompaktdisku pārdošanu.

- Pirmkārt, „vienreizējā taisnīgā atlīdzība” par mūzikas raidīšanu vai izpildi sabiedriskās vietās paliktu nemainīga, jo šie maksājumi tiktu aprēķināti, kā noteikts procents no raidorganizāciju vai citu operatoru ieņēmumiem (šis parametrs nenosaka ar autortiesībām aizsargātu vai neaizsargātu fonogrammu skaitu).
- Empīriski pētījumi liecina, ka ar autortiesībām neaizsargātu skaņas ierakstu cena nav zemāka par to skaņas ierakstu cenu, kurus aizsargā autortiesības. *Price Waterhouse Coopers* veiktā pētījumā tika secināts, ka nav sistēmiskas atšķirības starp ar autortiesībām aizsargātiem un neaizsargātiem ierakstiem. Tas ir līdz šim plašākais pētījums, kurā tika apskatīti 129 albumi, kas bija ierakstīti laikposmā no 1950. līdz 1958. gadam. Līdz ar to trūkst pierādījumu tam, ka ieraksti, kuru blakustiesības ir beigušās, tiktu sistemātiski pārdoti par zemāku cenu nekā ieraksti, kuri vēl tiek aizsargāti.

Ir skatīti arī citi pētījumi, kuros analizēta autortiesību vai blakustiesību ietekme uz cenu. Lielākajā daļā pētījumu tas ir analizēts grāmatu kategorijā. Tomēr pat šajā kategorijā vai nu netiek konstatēta nekāda vispārēja cenu atšķirība starp ar autortiesībām aizsargātām un neaizsargātām grāmatām, vai arī autortiesību ietekme uz cenu ir lielā mērā atkarīga no modeļa un līdz ar to iegūtie aprēķini nav uzskatāmi par pastāvīgiem. Ņemot vērā plaši pieņemtu modeļu trūkumu un laika posma ilgumu, var godīgi teikt, ka nepastāv skaidri pierādījumi tam, ka termiņa pagarināšana izraisīs cenu pieaugumu.

Kopumā pagarinātais termiņš atstās pozitīvu ietekmi uz patērētāju izvēli un kultūras daudzveidību. Tas izriet no tā, ka ilgtermiņā termiņa pagarināšana veicinās kultūras daudzveidību, nodrošinot nepieciešamos resursus, lai finansētu un attīstītu jaunos talantus. Īstermiņā un vidējā termiņā autortiesību termiņa pagarināšana pamudinās ierakstu uzņēmumus digitalizēt un laist tirgū vecāko ierakstu arhīvu. Jau tagad ir skaidrs, ka interneta izmantošana piedāvā unikālas iespējas laist tirgū vēl nezināmu skaņu ierakstu apjomu.

Ietekme uz tā dēvētajiem neaizsargātu darbu producentiem būtu minimāla. Lai gan šīm izdevniecībām nāktos ilgāk gaidīt, lai producētu fonogrammas, kuru izpildītāju un fonogrammas producentu tiesības ir beigušās, fonogrammā iekļautie darbi joprojām būtu aizsargāti, pat ja fonogrammas aizsardzības termiņš ir beidzies. Jo fonogrammā izpildītais darbs jāaizsargā visu tā autora (teksta autora un komponista) mūžu. Tā kā autoru tiesības ir spēkā visu teksta autora vai komponista mūžu un vēl septiņdesmit gadus pēc tam, skaņdarba autortiesību aizsardzības termiņš var ilgt līdz pat 140 un 160 gadiem. Līdz ar to ir kļūdaini apgalvot, ka fonogrammā ierakstīts izpildījums kļūst „neaizsargāts darbs” tiklīdz pagājis izpildītāju un fonogrammas producentu aizsardzības termiņš.

„Lieto vai zaudē” klauzula līgumā starp izpildītājiem un viņu producentu nāktu par labu izpildītājiem, jo tas nodrošinātu to, ka izpildītāju darbi nonāk pie klausītājiem, ja fonogrammas producers izlemj neizdot vai kā citādi piedāvāt sabiedrībai agrāk ierakstītas skaņu fonogrammas.

B variants (izpildītāju personisko tiesību stiprināšana un saskaņošana) nodrošinātu izpildītājiem nefinansiālus ieguvumus, jo viņi varētu ierobežot aizskarošu savu darbu lietošanu. Tomēr personisko tiesību stiprināšana finansiāli neietekmē izpildītājus un ierakstu producentus un līdz ar to neveicina pakāpenisku izpildītāju atlīdzības palielinājumu.

Studijas sesiju mūziķu fonda izveide nāktu par labu šai kategorijai un nodrošinātu, ka arī viņi saņem finansiālu labumu no pagarinātā termiņa, jo citādi viņi neko neiegūtu „pārpirkuma maksas” līgumu dēļ. Fonda ietekme uz studijas sesiju mūziķiem būtu pozitīva, jo vidēji izpildītāja ikgadējie papildu ieņēmumi 45 gadu periodā pieaugtu no 47-737 eiro līdz 130-2065 eiro, t.i., tie gandrīz trīskārtotos²¹.

Ietekme uz ierakstu producentiem būtu negatīva, bet tā jāskata, ņemot vērā viņu guvumus no termiņa pagarināšanas. Pagarinot termiņu par 45 gadiem, ieņēmumi no termiņa pagarināšanas ierakstu producentiem samazinātos no 758 miljoniem eiro līdz 607 miljoniem eiro (maksimālais aprēķins) vai no 39 miljoniem eiro līdz 31 miljonam eiro (minimālais aprēķins). Attiecīgi tas samazinātu arī papildu ieņēmumus, kas būtu pieejami A&R (mākslinieki un repertuārs), no 129 miljoniem eiro līdz 103 miljoniem eiro (maksimālais aprēķins) vai no 6,7 miljoniem eiro līdz 5,3 miljoniem eiro (minimālais aprēķins). Ietekmes novērtējumā analizēta kompaktdiska izmaksu struktūra un secināts, ka arī pagarinātajā termiņā saglabāsies stimulants laist tirgū skaņu ierakstus, iegūstot aptuveni 17 % lielu peļņu.

²¹ Tā kā fonda līdzekļi tiktu iegūti no ierakstu kompāniju ienākumiem, tas neradītu nelabvēlīgu ietekmi uz slaveno mākslinieku ieņēmumiem. Līdz ar to kopējā ietekme uz izpildītājiem būtu pozitīva.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

• Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Priekšlikums piedāvā pagarināt aizsardzības termiņu izpildītājiem un fonogrammu producentiem no 50 līdz 95 gadiem. Lai **panāktu pareizo līdzsvaru** starp ierakstu kompāniju un slaveno mākslinieku guvumiem un studijas sesiju mūziķu patiesi sociālajām vajadzībām, priekšlikumā iekļauti daži papildu pasākumi, piemēram, fonda izveide studijas sesiju mūziķiem, „lieto vai zaudē” klauzulas ieviešana līgumos, kas noslēgti starp izpildītājiem un fonogrammu producentiem, kā arī iespēja „visu sākt no nulles” līgumiem pagarinātājā laikposmā pēc sākotnējiem 50 gadiem. Ar šo priekšlikumu ierosina grozīt Direktīvu 2006/116/EK.

• Juridiskais pamats

Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 47. panta 2. punkts, 55. un 95. pants.

• Subsidiaritātes princips

Priekšlikums ir Kopienas ekskluzīvā kompetencē. Kopienai ir „ekskluzīva kompetence” šajā jomā, jo spēkā esošās tiesību normas, kas iekļautas Direktīvā 2006/116/EK (direktīva), paredz pilnīgu saskaņošanu. Direktīva līdztekus nodrošina minimālu un maksimālu saskaņošanu. Tas nozīmē, ka dalībvalstis nedrīkst noteikt nedz īsākus, nedz garākus aizsardzības termiņus par tiem, kas noteikti direktīvā (2. apsvērums). Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

• Proporcionalitātes princips

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam šādu iemeslu dēļ.

Pagarināt izpildītāju un producentu aizsardzības termiņu, ir labākais veids, kā sasniegt iepriekš minētos darbības mērķus: (1) pakāpeniski izlīdzināt autoru un izpildītāju aizsardzību, (2) soli pa solim palielināt izpildītāju atlīdzību, (3) mazināt aizsardzības neatbilstības starp ES un ASV, (4) pakāpeniski palielināt A&R (mākslinieka un repertuāra) resursus, t.i., jauno talantu attīstību, (5) nodrošināt mūzikas pieejamību par saprātīgu cenu un (6) mudināt mūzikas arhīva saglabāšanu digitālajā formātā. Lai gan izpildītāju stāvokļa uzlabošanai bieži tiek minēti citi sociāli pasākumi (subsīdijas, iekļaušana sociālā nodrošinājuma shēmās), tie parasti nav īstenoti, turklāt radošu cilvēku stāvoklis un iztikas līmenis parasti ir saistīts ar autoratlīdzībām un atlīdzības maksājumiem, kas izriet no autortiesībām. Līdz ar to priekšlikums, kas paredz pagarināt termiņu, palielinātu izpildītāju ienākumus.

Skatot dažādas ar autortiesību termiņu saistītas pieejas, skaidri redzams, ka pieeja, kurā termiņš stājas spēkā pēc skaidri nosakāma notikuma, piemēram, fonogrammas publicēšanas brīža, ir labāka par pieeju, kurā termiņš tiek saistīts ar atsevišķa izpildītāja mūža ilgumu. Saistot izpildītāju aizsardzības termiņu ar viņu mūža ilgumu, dalībvalstīm rodas papildu likumdošanas slogs, kā arī būtiska tiesiskā nenoteiktība par to, kurā brīdī aizsardzības termiņš stātos spēkā. Ja darbam ir vairāki izpildītāji, tad ir grūtības noteikt vienotu autortiesību aizsardzības termiņa spēkā stāšanās brīdi. Šāda veida darbi ir ļoti izplatīti, t.i., grupu uzstāšanās, orķestru koncerti vai slavena mākslinieka sadarbība ar studijas sesijas mūziķiem. Pagaidām nav noteikumu, kas šādos gadījumos paredz, kā aprēķināt aizsardzības termiņu, jo pašreizējais aizsardzības termiņš stājas spēkā brīdī, kad izpildījums tiek publicēts. Ja aizsardzības termiņš stātos spēkā izpildītāja nāves brīdī, tad, gadījumā ja pie viena darba ir strādājuši vairāki izpildītāji, rodas jautājums – kura nāves gadījumā termiņš stājas spēkā. Ja ir vairāki izpildītāji, šķiet loģiski aprēķināt aizsardzības termiņu, sākot ar brīdi, kad nomirst pēdējais no izpildītājiem. Tomēr pašlaik šādu Kopienas noteikumu nav. Analogija ar vairāku autoru kopīgi sarakstītu darbu arī nav pārāk lietderīga, jo arī par kopīgi sarakstītu darbu aizsardzības termiņu aprēķināšanu nav Kopienas noteikumu.

Priekšlikums pagarināt aizsardzības termiņu izpildītājiem un fonogrammu producentiem radītu skaitliskas izmaiņas (aizvietojot 50 ar 95) pašreizējajos ES dalībvalstu tiesību aktos par blakustiesībām. Dalībvalstis var piemērot papildu pasākumus pēc saviem ieskatiem, un administratīvais slogs šajā gadījumā vairāk jāuzņemas fonogrammu producentiem un kolektīvā pārvaldījuma organizācijām.

Izmaiņas valstu autortiesību likumos būtu minimālas un neradītu finansiālu slogu nevienai valsts institūcijai. Empīriski pētījumi liecina, ka ar autortiesībām neaizsargātu skaņu ierakstu cena nav zemāka par to skaņu ierakstu cenu, kurus aizsargā autortiesības. *Price Waterhouse Coopers* nesen veiktajā pētījumā secināja, ka nav skaidru pierādījumu tam, ka ieraksti, kuru blakustiesības ir beigušās, sistemātiski tiktu pārdoti par zemākām cenām nekā ieraksti, kuru aizsardzības termiņš vēl nav beidzies.

Katram fonogrammu producentam būs jāveic iemaksas fondā, un kolektīvā pārvaldījuma organizācijas būs atbildīgas par šo ieņēmumu administrēšanu. Tomēr viņu administratīvo slogu, kas izriet no prasības atvēlēt 20 % no ieņēmumiem par fonogrammu ar studijas sesiju mūziķu izpildījumu pārdošanu pagarinātajā termiņā, atsvērtu studijas sesiju mūziķu ieguvums no termiņa pagarināšanas. Iemaksu līmenis nodrošina līdzsvaru starp nepieciešamību radīt manāmu, pakāpenisku studijas sesiju mūziķu ienākumu palielināšanos un nepieciešamību nodrošināt fonogrammas producentiem iespēju gūt pietiekamu peļņu, lai mudinātu viņus tirgot fonogrammas arī pagarinātajā termiņā.

Vienkāršs aprēķins paraugs ietekmes novērtējumā liecina, ka 20 % liela iemaksa nodrošinātu pareizo līdzsvaru starp pagarinātajā termiņā pārdoto fonogrammu rentabilitāti un reālu papildu guvumu, kas paredzēts izpildītājiem. Ar šo aprēķinu ir mēģināts noteikt, kā uz ieņēmumiem balstīts fonds ietekmētu ierakstu studiju peļņas normu gados pēc termiņa pagarināšanas.

Lielāko fonogrammu producentu vidējā pašu noteiktā visa uzņēmuma kopējā darbības peļņa (*EBITA*/ieņēmumi) 2007. gadā bija 9,1 % (*EMI* 3,3 %, *Universal* 12,8 %, *Warner* 14 %, *BMG* 6,2 %). Kā jau minēts iepriekš, saskaņā ar *IFPI* tikai viens no astoņiem kompaktdiskiem ir rentabls.

Ja tikai 1 no 8 kompaktdiskiem ir rentabls un vidējais peļņas koeficients ir 9,1 %, tad šis rentablais kompaktdisks acīmredzot rada pietiekami lielu peļņas normu, lai atsvērtu septiņus nerentablus kompaktdiskus un vēl sasniegtu kopējo peļņas rādītāju 9,1 %.

Pamatojoties uz to, var mēģināt noteikt viena veiksmīgā kompaktdiska rentabilitāti, salīdzinot tā peļņas normu ar pārējo septiņu kompaktdisku rezultātiem. Pieņemot, ka 5 kompaktdiski (piemērā no „b” līdz „f”) nosedz izmaksas (peļņa=0), kas ir ārkārtīgi optimistisks pieņēmums, un 2 kompaktdiski („g” un „h”) nes zaudējumus („g” zaudējums ir 30 un „h” – 40), tad veiksmīgajam kompaktdiskam „a” jābūt ar ievērojamu peļņu. Šajā piemērā tīrā peļņa ir 60 %.

Tā kā fonogrammu producenti pagarinātajā termiņā noteikti atkārtoti izdos ienesīgākos kompaktdiskus, t.i., diskus ar ļoti lielu peļņas normu, uz ieņēmumiem balstīts fonds (kuram atvēl 20 % no ieņēmumiem par ienesīgajiem kompaktdiskiem) ļautu 20 % no ieņēmumiem par kompaktdisku „a” 250 (t.i., 50) novirzīt izpildītājiem. Līdz ar to, pat pēc iemaksas fondā, fonogrammu producentu tīrā peļņa pagarinātajā termiņā būtu $100/250=40\%$.

	a	B	C	d	e	f	g	h	TOTAL
REVENUE	250	100	100	100	100	100	70	60	880
COST	100	100	100	100	100	100	100	100	800
PROFIT	150	0	0	0	0	0	-30	-40	80
PROFIT MARGIN	60%	0	0	0	0	0	-43%	-66%	9.1%

Kā minēts iepriekš, fonds, kurā iemaksātu 20 % no fonogrammu radītajiem ieņēmumiem pagarinātajā termiņā, nodrošinātu atsevišķiem izpildītājiem trīskāršu ienākumu pieaugumu, pateicoties pagarinātajam termiņam.

Ierosinātais pasākums par muzikālo kompozīciju ar vārdiem ir neitrālākais paņēmieni, lai sasniegtu vienotu muzikālo kompozīciju aizsardzības termiņu.

Ierosinātais jaunais 1. panta 7. punkts paredz to, ka tikai aizsardzības termiņa aprēķināšanas nolūkā muzikālās kompozīcijas ar vārdiem uzskata par līdzautorības darbu, neatkarīgi no tā, vai saskaņā ar valsts noteikumiem šo kompozīciju ar vārdiem klasificē vai neklasificē kā līdzautorības darbu.

Minētais paņēmieni ir saskaņā ar subsidiaritātes principu. Tas neskar dalībvalstu rīcības brīvību, lai noteiktu, kuru darbu tās uzskata par līdzautorības darbu. Bet ir ieviests minimāls saskaņošanas līmenis, lai pēc vienotas metodes aprēķinātu aizsardzības termiņu visām tām muzikālajām kompozīcijām ar vārdiem, kuru pamatā ir vismaz divu vai vairāk atsevišķu autoru ieguldījums.

- **Juridisko instrumentu izvēle**

Ierosinātais juridiskais instruments ir direktīva. Citi instrumenti nebūtu piemēroti, jo aizsardzības termiņš jau ir saskaņots direktīvā, līdz ar to vienīgā iespēja pagarināt termiņu ir grozīt attiecīgo direktīvu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Kopienas budžetu.

5. PAPILDU INFORMĀCIJA

- **Eiropas Ekonomiskās zona**

Ar priekšlikumu ierosinātais tiesību akts ir par jautājumu, kas skar Eiropas Ekonomikas zonu, un tādēļ tas jāattiecinā uz EEZ.

- **Detalizēts priekšlikuma skaidrojums**

Ar 1. pantu groza spēkā esošo Direktīvas 2006/116 3. panta 1. un 2. punktu, kas nosaka aizsardzības termiņu izpildījumiem (3. panta 1. punkts) un fonogrammām (3. panta 2. punkts). Pašreizējais 50 gadu termiņš gan fonogrammām, gan izpildījumiem tiktu pagarināts līdz 95 gadiem.

Direktīvas tekstā minēts, ja fonogramma ir likumīgi publicēta vai publiskota 50 gadu laikā pēc tās fiksācijas, tiesību termiņš beidzas 95 gadus pēc publicēšanas vai publiskošanas. Ja sniegums ir ierakstīts fonogrammā, kas ir likumīgi publicēta vai publiskota 50 gadu laikā pēc tās fiksācijas, tiesību termiņš beidzas 95 gadus pēc publicēšanas vai publiskošanas.

Jaunajā 10.a pantā ieviestu vairākus pasākumus, kas papildinātu termiņa pagarināšanu, savukārt, 10. pantā 5. punktā būtu noteikumi attiecībā uz tām fonogrammām un izpildījumiem, ko skar minētais priekšlikums.

10.a panta pasākumu galvenais mērķis ir nodrošināt, lai slavenie un mazāk pazīstamie izpildītāji, kuru izpildījums ir fiksēts fonogrammā, gūtu labumu no piedāvātā termiņa pagarinājuma.

10.a panta 3., 4. un 5. punkts ir iekļauts, lai risinātu to situāciju, kad studijas sesiju mūziķi (mūziķi, kuri regulāri nesaņem ar līgumu noteiktus autoratlīdzības maksājumus), slēdzot

līgumu ar fonogrammu producentu, bieži vien ir spiesti nodot savas izņēmuma tiesības fonogrammas producentam reproducēšanai, izplatīšanai un „pieejamības nodrošināšanai”. Studijas sesiju mūziķi nodod savas izņēmuma tiesības, saņemot pretī vienreizēju maksājumu („pārpirkuma maksu”).

Piedāvātais risinājums šai „pārpirkuma maksai” ir nodrošināt studijas sesiju mūziķiem tiesības vienreiz gadā saņemt maksājumu no viņiem paredzētā fonda. Lai nodrošinātu līdzekļus šo maksājumu veikšanai, fonogrammu producentiem ir pienākums vismaz vienreiz gadā atvēlēt vismaz 20 % no ieņēmumiem saistībā ar izņēmuma tiesībām izplatīt, iznomāt, reproducēt un nodrošināt pieejamas fonogrammas, kuras, ja nebūtu pagarināts termiņš, vairs netiktu aizsargātas saskaņā ar 3. pantu. Lai nodrošinātu visprecīzāko sadali starp studijas sesiju mūziķiem, dalībvalstis drīkst pieprasīt, lai šo līdzekļu sadali veic izpildītājus pārstāvošās kolektīvā pārvaldījuma organizācijas.

Producentu ieņēmumi no vienreizējās taisnīgās atlīdzības par raidīšanu un publiskošanu un taisnīga samaksa par privāto kopēšanu nav iekļauta ieņēmumos, kas jāatvēr studijas sesiju mūziķiem, jo šīs tiesības uz sekundāro atlīdzību nekad netiek nodotas fonogrammu producentiem. Turklāt nedrīkst iekļaut arī producenta ieņēmumus no fonogrammu iznomāšanas, jo saskaņā ar Direktīvas 2006/115/EK 5. pantu izpildītājiem ir neatsaucamas tiesības uz taisnīgu atlīdzību par šāda veida fonogrammu izmantošanu.

10.a panta 6. punkts paredz kā obligātu nosacījumu klauzulu „lieto vai zaudē”. Līdz ar to, ja fonogrammas producers nepublicē fonogrammu, kas, ja netiktu pagarināts termiņš, būtu neaizsargāts darbs, tiesības uz izpildījuma fiksāciju pēc izpildītāja pieprasījuma atgriežas viņam, un fonogrammas tiesību termiņš beidzas. Pie tam, ja nākamajā gadā pēc termiņa beigām gan fonogrammas producers, gan izpildītājs nav fonogrammu publiskojuši, tiesības uz fonogrammu un tiesības uz izpildījuma fiksāciju beidzas.

„Lieto vai zaudē” klauzulas izpratnē fonogrammas publicēšana nozīmē fonogrammas kopiju piedāvāšanu sabiedrībai ar tiesību īpašnieka atļauju, paredzot, ka kopijas sabiedrībai tiek piedāvātas saprātīgā daudzumā. Publicēšana ir arī citu fonogrammas izmantošanu komerciālos nolūkos, piemēram, fonogrammas izplatīšanas ar tiešsaistes tirgotāju palīdzību.

Klauzula ir paredzēta arī tālab, lai nodrošinātu, ka fonogrammas, kuras fonogrammu producenti un izpildītāji nevēlas izmantot, netiktu „nabloķētas”. Tas nozīmē, ka šāda klauzula nāks par labu arī anonīmām fonogrammām, kuru producentu vai izpildītāju nevar noteikt vai atrast, jo šādas fonogrammas nevarēs izmantot producenti vai izpildītāji. Tādējādi visa veida neizmantotās fonogrammas būs pieejamas publiskam izmantojumam.

Šīs klauzulas mērķis ir ļaut izpildītājiem, kuru fonogrammā fiksēto izpildījumu sākotnējais fonogrammas producers vairs nepublicē, pēc pirmā 50 gadu termiņa beigām atgūt tiesības uz savu izpildījumu un padarīt to pieejamu sabiedrībai patstāvīgi. Šādā gadījumā producentu tiesības tiek izbeigtas, lai nodrošinātu, ka izpildītāju mēģinājumi padarīt savu izpildījumu pieejamu sabiedrībai pēc iespējas plašākā mērogā netiktu kavēti.

Šī iniciatīva paredz piemērot termiņa pagarinājumu izpildījumiem un skaņu ierakstiem, kuru sākotnējais 50 gadu aizsardzības termiņš grozītās direktīvas pieņemšanas dienā vēl nav beidzies. Tas nebūs piemērojams ar atpakaļejošu datumu izpildījumiem, kas līdz attiecīgajam datumam jau būs kļuvuši par neaizsargātiem darbiem. Šis kritērijs ir viegli piemērojams, un to jau izmanto Direktīvā 2001/29/EK.

Jauns 1. panta 7. punkta ir ieviests, lai piemērotu vienotu aizsardzības termiņa aprēķina metodi attiecībā uz muzikālām kompozīcijām ar vārdiem. Minētā panta 7. punkts balstās uz spēkā esošo 2. pantu, kurā noteikta kinematogrāfisku vai audiovizuālu darbu aizsardzības termiņa aprēķināšana. Saskaņā ar 1. panta 7. punktu, ja muzikālu kompozīciju publicē kopā ar

tekstu, aizsardzības termiņu aprēķina no brīža, kad miris pēdējais pārējos līdzautorus pārdzīvojušais autors — teksta autors vai mūzikas komponists.

2. pants

Grozītās direktīvas 2. pantā paredzēti noteikumi par grozītās direktīvas transponēšanu.

3. pants

Grozītās direktīvas 3. pants attiecas uz grozītās direktīvas spēkā stāšanās dienu.

4. pants

Grozītās direktīvas 4.pantā norādīts, ka grozītā direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/116/EK par autortiesību un dažu blakustiesību aizsardzības termiņiem

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un it īpaši tā 47. panta 2. punktu, 55. pantu, un 95. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu²²,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²³,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar 2006. gada 12. decembra Direktīvu 2006/116/EK par autortiesību un dažu blakustiesību aizsardzības termiņiem²⁴ izpildītāju un fonogrammu producentu aizsardzības termiņš ir 50 gadi.
- (2) Izpildītāju gadījumā šis laikposms sākas izpildījuma brīdī, vai arī, ja izpildījuma fiksācija šajā periodā ir publicēta vai publiskota 50 gadu laikā pēc izpildījuma, 50 gadus pēc dienas, kad tā pirmoreiz publicēta vai pirmoreiz publiskota, atkarībā no tā, kas noticis vispirms.
- (3) Attiecībā uz fonogrammu producentiem šis laikposms sākas ar fonogrammas fiksāciju vai ar tās publicēšanu 50 gadu laikā pēc fiksācijas, vai arī, ja fonogramma netiek publicēta, no tās publiskošanas 50 gadu laikā pēc fiksācijas.
- (4) Izpildītāju radošā devuma sabiedriski atzītais nozīmīgums jāatspoguļo ar tādu aizsardzības līmeni, lai atzītu viņu radošo un māksliniecisko ieguldījumu.
- (5) Izpildītāji parasti uzsāk karjeru jaunībā, un pašreizējais 50 gadu aizsardzības termiņš, kas attiecas uz fonogrammās fiksētiem izpildījumiem un fonogrammām, bieži vien nenodrošina šo darbu aizsardzību izpildītāju visas dzīves garumā. Tāpēc izpildītāji saskaras ar ienākumu trūkumu mūža nogalē. Turklāt bieži vien izpildītāji nevar izmantot savas tiesības, lai novērstu vai ierobežotu aizskarošu viņu darbu izmantošanu viņu dzīves laikā.
- (6) Izpildītājiem jābūt iespējai vismaz dzīves laikā gūt ieņēmumus no izņēmuma tiesībām uz reproducēšanu un publiskošanu, kā tas noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvā 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā²⁵, taisnīgu atlīdzību par reproducēšanu

²² OV C , , lpp.

²³ OV C , , lpp.

²⁴ OV L 372, 27.12.2006., 12. lpp.

²⁵ OV L 167, 22.6.2001., 10. lpp.

personiskai lietošanai minētās direktīvas izpratnē, kā arī ieņēmumus no izņēmuma tiesībām uz izplatīšanu un iznomāšanu atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvai 2006/115/EK par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašumā jomā²⁶.

- (7) Tādēļ aizsardzības termiņš izpildījumu fiksācijām un fonogrammām jāpagarina līdz 95 gadiem pēc fonogrammas un tajā fiksētā izpildījuma publicēšanas. Ja fonogramma vai fonogrammā fiksētais izpildījums netiek publicēts pirmo 50 gadu laikā, tad fonogrammas aizsardzības termiņš ilgst 95 gadus, sākot no dienas, kad tā pirmoreiz publiskota.
- (8) Stājoties līgumattiecībās ar fonogrammu producentu, izpildītājiem parasti nākas nodot fonogrammas producentam sava izņēmuma tiesības saistībā ar izpildījuma fiksācijas reproducēšanu, izplatīšanu, iznomāšanu un pieejamības nodrošināšanu. Pretī izpildītāji saņem autoratlīdzības avansu un nākamos maksājumus saņem tikai tad, kad fonogrammas producers ir atguvis izdevumus par sākotnējo avansu un veicis jebkādas līgumā paredzētos atvilkumus. Pavadošie izpildītāji, kas netiek iekļauti darbinieku sarakstā („mazpazīstami izpildītāji”), parasti nodod savas izņēmuma tiesības pret vienreizēju (maksājums, ko neveic atkārtoti) atlīdzību.
- (9) Juridiskās noteiktības labad jāparedz, ka, ja nav skaidras norādes par pretējo, tie līgumi par izpildījuma fiksācijas tiesību nodošanu vai piešķiršanu, kas noslēgti pirms dienas, kad dalībvalstīm jāpieņem šo direktīvu īstenojošie pasākumi, paliek spēkā arī pagarinātajā termiņā.
- (10) Lai nodrošinātu, ka izpildītāji, kuri nodevuši izņēmuma tiesības fonogrammu producentiem pirms aizsardzības termiņa pagarināšanas, gūtu labumu no šādas pagarināšanas, nepieciešams ieviest virkni papildu pārejas pasākumu. Šie pasākumi piemērojami līgumiem, kas noslēgti starp izpildītājiem un fonogrammu producentiem un kas paliek spēkā pagarinātajā termiņā.
- (11) Pirmais papildu pārejas pasākums paredzētu, ka fonogrammu producentiem ir pienākums vismaz reizi gadā atvēlēt mazākais 20 procentus no ieņēmumiem, kas izriet no izņēmuma tiesībām izplatīt, reproducēt un publiskot fonogrammas, kas, ja netiktu pagarināts aizsardzības termiņš, likumīgas publicēšanas vai likumīgas publiskošanas rezultātā būtu neizsargāti darbi.
- (12) Pirmais papildu pārejas pasākums nedrīkstētu paredzēt nesamērīgu administratīvo slogu maziem vai vidēji lieliem producentiem. Tāpēc dalībvalstis var piemērot atkāpi dažiem maziem un vidēji lieliem fonogrammu producentiem, kas par tādiem uzskatāmi, ņemot vērā gada ieņēmumus no fonogrammu komerciālās izmantošanas.
- (13) Minētās naudas summas jāparedz tikai tam, lai veiktu maksājumus izpildītājiem, kuru izpildījums ir fiksēts fonogrammā un kuri ir nodevuši izņēmuma tiesības fonogrammas producentam par vienreizēju maksājumu. Minētās naudas summas vismaz reizi gadā individuāli jāizmaksā mazpazīstamiem izpildītājiem. Dalībvalstis drīkst pieprasīt, lai šo naudas summu sadali veic izpildītājus pārstāvošās kolektīvo tiesību pārvaldījuma organizācijas. Ja minēto summu sadali uztic veikt šīm organizācijām, tad var piemērot valsts noteikumus par nedalāmiem ieņēmumiem.
- (14) Tomēr saskaņā ar 5. pantu Direktīvā 2006/115 par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām intelektuālā īpašumā jomā izpildītājiem jau ir

²⁶

OV L 376, 27.12.2006., 28. lpp.

piešķirtas neatsaucamas tiesības uz taisnīgu atlīdzību par iznomāšanu, tostarp par fonogrammu iznomāšanu. Tāpat, uzsākot līgumattiecības, izpildītāji parasti nenodod fonogrammu producentiem savas tiesības pieprasīt vienreizēju taisnīgu atlīdzību par raidīšanu un publiskošanu saskaņā ar Direktīvas 2006/115/EK 8. panta 2. punktu un taisnīgu atlīdzību par reproducēšanu personiskai lietošanai saskaņā ar Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Tādēļ, aprēķinot kopējo summu, kas fonogrammas producentam jāatvēl papildu atlīdzības maksājumiem, nav jāņem vērā ieņēmumi, kurus fonogrammas producers guvis no fonogrammu iznomāšanas, no vienreizējās taisnīgās atlīdzības par raidīšanu un publiskošanu un no taisnīgās atlīdzības par kopēšanu privātām vajadzībām.

- (15) Otrs papildu pārejas pasākums būtu tāds, ka izpildījuma fiksācijas tiesības atgūst izpildītājs, ja fonogrammas producers nepiedāvā pārdošanā pietiekamu daudzumu tādas fonogrammas eksemplāru, kas, ja netiktu pagarināts termiņš, būtu neaizsargāts darbs, vai arī producers nepietiekami fonogrammu publisko. Tā rezultātā fonogrammas producenta tiesības uz fonogrammu beidzas, lai izvairītos no situācijas, kad šīs tiesības pastāv vienlaikus ar tām izpildītāja tiesībām uz izpildījuma fiksāciju, kuras vairs netiek nodotas vai piešķirtas fonogrammas producentam.
 - 16) Šim papildu pārejas pasākumam jānodrošina, ka, tiklīdz fonogramma nav publiskota noteiktu laikposmu pēc termiņa beigām, to vairs neaizsargā, ja autortiesību subjekti to neizmanto vai fonogrammas producentu vai izpildītāju nav iespējams atrast vai noteikt. Ja pēc tiesību atgūšanas izpildītājam bija pietiekami ilgs laiks publiskot tādu fonogrammu, kas termiņa nepagarināšanas gadījumā būtu neaizsargāts darbs, bet fonogramma netiek publiskota, tiesībām uz fonogrammu un tiesībām uz izpildījuma fiksāciju jābeidzas.
 - (17) Tā kā piedāvāto papildu pasākumu mērķus dalībvalstis nevar sasniegt pietiekamā apmērā, jo valsts pasākumi šajā jomā izraisītu konkurences traucējumus vai arī ietekmētu fonogrammu producentu ieņēmumu tiesību jomu, kuras ir noteiktas Kopienas tiesību aktos, un tādējādi tos var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā tas noteikts Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 5. pantā. Saskaņā ar šajā pantā minēto proporcionalitātes principu šajā direktīvā nosaka tikai to, kas vajadzīgs minēto mērķu sasniegšanai.
 - (18) Dažās dalībvalstīs attiecībā uz muzikālām kompozīcijām ar vārdiem piemēro vienotu aizsardzības termiņu, ko aprēķina pēc tam, kad miris pēdējais pārējos līdzautoros pārdzīvojušais autors, bet citās dalībvalstīs mūzikai un tekstam tiek piemēroti atšķirīgi termiņi. Vairums muzikālu kompozīciju ar vārdiem ir vairāku autoru kopdarbs. Piemēram, bieži vien operu libretu raksta vieni autori, bet mūziku citi. Turklāt tādos mūzikas žanros kā džezs, roks un popmūzika radošā procesa pamatā ir vairāku autoru sadarbība.
 - (19) Līdz ar to aizsardzības termiņa saskaņošana attiecībā uz muzikālajām kompozīcijām ar vārdiem ir nepilnīga, rada šķēršļus preču un pakalpojumu, piemēram, pārrobežu kolektīvā pārvaldījuma pakalpojumu, brīvai apritei.
 - (20) Tādēļ attiecīgi jāgroza Direktīva 2006/116/EK,
- IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 2006/116/EK groza šādi.

- (1) 3. panta 1. punkta otrais teikums tiek aizstāts ar šādu tekstu:

„Tomēr,

- ja šajā laikposmā izpildījums, ko fiksē citādā veidā nekā fonogrammu, tiek likumīgi publicēts vai likumīgi publiskots, tiesību termiņš beidzas 50 gadus pēc dienas, kad tā pirmoreiz publicēta vai publiskota, atkarībā no tā, kas noticis vispirms,
- ja šajā laikposmā izpildījuma fiksācija tiek likumīgi publicēta vai likumīgi publiskota, tiesību termiņš beidzas 95 gadus pēc dienas, kad tā pirmoreiz publicēta vai publiskota, atkarībā no tā, kas noticis vispirms.”

- (2) 3. panta 2. punkta otrajā un trešajā teikumā skaitlis „50” tiek aizstāts ar skaitli „95”.

- (3) 10. pantā iekļauj šādu 5. punktu:

„5. 3. panta 1. un 2. punkts, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu [//ierakstīt *grozītās direktīvas numuru*], joprojām tiks piemērots tikai attiecībā uz tām izpildījumu fiksācijām un fonogrammām, saistībā ar kurām izpildītājs un fonogrammas producers [ierakstīt *dienu, līdz kurai dalībvalstīm jātransponē grozītā direktīva, kā minēts turpmāk 2. pantā*] aizvien ir aizsargāts saskaņā ar minētajiem noteikumiem.”

- (4) Tiek pievienots šāds 10.a pants:

„10.a pants

Pārejas pasākumi attiecībā uz Direktīvas [// ierakstīt: *grozītās direktīvas numuru*] transponēšanu

1. Ja nav skaidri norādīts citādi, pirms [ierakstīt *datumu, līdz kuram dalībvalstīm jātransponē grozītā direktīva, kā minēts turpmāk 2. pantā*] noslēgtais līgums, saskaņā ar kuru izpildītājs savas izpildījuma fiksācijas tiesības ir nodevis vai piešķīris fonogrammas producentam (turpmāk tekstā „nodošanas vai piešķiršanas līgums”), tiek uzskatīts par spēkā esošu arī pēc tam, kad izpildītājs un fonogrammas producers vairs nav aizsargāts attiecībā uz izpildījuma fiksāciju un fonogrammu atbilstīgi 3. panta 1. un 2. punkta sākotnējai redakcijai pirms grozījumu izdarīšanas ar Direktīvu [//ierakstīt: *grozītās direktīvas numuru*].
2. Šā panta 3. līdz 6. punkts attiecas uz nodošanas un piešķiršanas līgumiem, kas ir spēkā arī pēc tam, kad izpildītājs un fonogrammas producers vairs nav aizsargāti attiecībā uz izpildījuma fiksāciju un fonogrammu atbilstīgi 3. panta 1. un 2. punkta redakcijai pirms grozījumu izdarīšanas ar Direktīvu [//ierakstīt: *grozītās direktīvas numuru*].
3. Ja nodošanas vai piešķiršanas līgumā izpildītājam ir noteiktas tiesības pieprasīt vienreizēju atlīdzību, izpildītājam ir tiesības saņemt ikgadēju papildu atlīdzību no fonogrammas producenta par katru pilno gadu, kad izpildītājs un fonogrammas producers vairs nav aizsargāti attiecībā uz izpildījuma fiksāciju un fonogrammu atbilstīgi 3. panta 1. un 2. punkta redakcijai pirms grozījumu izdarīšanas ar Direktīvu [//ierakstīt: *grozītās direktīvas numuru*].
4. Kopējā summa, kas fonogrammas producentam jāatvēr 3. punktā minēto papildu maksājumu veikšanai, atbilst vismaz 20 procentiem no ieņēmumiem, kurus tas gadā pirms minētās atlīdzības izmaksāšanas guvis, reproducējot, izplatot un nodrošinot pieejamību tām fonogrammām, attiecībā uz kurām izpildītāju un fonogrammu producentu tiesības vairs netiek aizsargātas no minētā gada 31. decembra atbilstīgi 3. panta 1. un 2. punkta redakcijai pirms grozījumu izdarīšanas ar Direktīvu [//ierakstīt: *grozītās direktīvas numuru*].

Dalībvalstis var noteikt, ka fonogrammu producentam, kura kopējie ieņēmumi gadā pirms minētās atlīdzības izmaksāšanas nepārsniedz minimālo robežlielumu 2 miljoni eiro, nav jāatvēr vismaz 20 procenti no ienākumiem, kurus viņš gadā pirms minētās atlīdzības izmaksāšanas saņēmis, reproducējot, izplatot un nodrošinot pieejamību tām fonogrammām, attiecībā uz kurām izpildītāju un fonogrammu producentu tiesības vairs netiek aizsargātas no minētā gada 31. decembra atbilstīgi 3. panta 1. un 2. punkta redakcijai pirms grozījumu izdarīšanas ar Direktīvu [// *ierakstīt: grozītās direktīvas numuru*].

5. Dalībvalstis var noteikt, ka kolektīvo pārvaldījumu organizācijas administrē un saņem 3. punktā minēto ikgadējo papildu atlīdzību, kā arī reglamentēt minēto organizāciju tiesību apjomu, saņemot un administrējot minēto atlīdzību.
6. Ja pēc tam, kad atbilstīgi 3. panta 1. un 2. punkta redakcijai pirms grozījumu izdarīšanas ar Direktīvu [// *ierakstīt: grozītās direktīvas numuru*], izpildītājs un fonogrammas producers vairs nav aizsargāti attiecībā uz izpildījuma fiksāciju un fonogrammu, fonogrammas producers neveic fonogrammas tirdzniecību pietiekamā daudzumā vai tās pieejamību sabiedrībai pa vadiem vai bezvadu līdzekļiem tā, ka sabiedrības locekļi var tai piekļūt individuāli izvēlētajā vietā un laikā, izpildītājs var lauzt nodošanas un piešķiršanas līgumu. Ja fonogrammas fiksācijā ietverti vairāku izpildītāju izpildījumi, viņi var lauzt nodošanas vai piešķiršanas līgumus tikai kopīgi. Ja nodošanas vai piešķiršanas līgums tiek laužts saskaņā ar 1. vai 2. teikumu, fonogrammas producenta tiesības uz fonogrammu beidzas.

Ja vienu gadu pēc tam, kad atbilstīgi 3. panta 1. un 2. punkta redakcijai pirms grozījumu izdarīšanas ar Direktīvu [// *ierakstīt: grozītās direktīvas numuru*], izpildītājs un fonogrammas producers vairs nav aizsargāti attiecībā uz izpildījuma fiksāciju un fonogrammu, un fonogramma nav pieejama sabiedrībai pa vadiem vai bezvadu līdzekļiem tā, ka sabiedrības locekļi var tai piekļūt individuāli izvēlētajā vietā un laikā, fonogrammas producenta tiesības uz fonogrammu un izpildītāju tiesības saistībā ar viņu izpildījumu fiksāciju beidzas.”

- (5) Tiek pievienots šāds 1. panta 7. punkts:

„Muzikālu kompozīciju ar vārdiem aizsardzības termiņš beidzas 70 gadus pēc tam, kad mirusi pēdējā no turpmāk minētajām personām, neatkarīgi no tā, vai šī persona atzīta vai nav atzīta par līdzautoru — teksta autors vai mūzikas komponists.”

2. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz [...] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis nekavējoties iesniedz Komisijai minēto tiesību aktu tekstus, kā arī minēto tiesību aktu un šīs direktīvas atbilstības tabulu.

Dalībvalstis piemēro minētos tiesību aktus no .

Kad dalībvalstis pieņem minētos tiesību aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka to, kā izdarīt šādas atsauces.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stāties spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*